

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет політичних наук
Кафедра історії

Бізнес-архівознавство та формування бізнес-архівів

АВТОРЕФЕРАТ

дипломної роботи

на здобуття освітнього ступеню «магістр»

Виконав:

студент VI курсу групи 634

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність: 032 «Історія та археологія»

Пустовойтенко Вадим Вікторович

Науковий керівник:

доктор історичних наук, професор

Котляр Юрій Вадимович

Миколаїв – 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Економіка – це складне середовище, в якому значну роль відіграють документи. Кожного дня правила ведення справ змінюються у зв'язку з тим, що в державі прийняли новий закон, підприємство-конкурент отримало більш вигідний контракт, показник прибутку впав у цьому місяці тощо. Кожен, хто пов'язав свою професійну діяльність з економікою, повинен швидко реагувати на будь-які зміни в цьому середовищі.

Основною функцією державного архіву є зберігання документів, тобто робота з минулим. Архів, як структурна ланка, здатен збільшити ефективність управління малим, середнім або великим бізнесом, що потребує в свою чергу вдосконалення роботи з документами, оскільки все управління базується на роботі з інформацією. Сьогодні кожен документ – це частина виробленого інформаційного ресурсу, свідоцтво діяльності організації і джерело інформації про ділові процеси, а якість інформації визначає якість роботи підприємства.

Створити та використовувати бізнес-архів, як структурну ланку підприємства, може будь-яка компанія. Основними його функціями будуть відповідальність за корпоративні документи впродовж усього їх життєвого циклу від створення до повторного використання, впровадження нових інформаційних технологій у процес зберігання, систематизація та контроль документації, робота на підставі принципів економічності й ефективності.

Бізнес-архів містить автентичну й доказову інформацію про комерційну діяльність підприємства. Тому такий архів може служити доказом законності в діяльності організації при різноманітних перевірках і в ході можливих судових розглядів. Це потужний юридичний інструмент, здатний відстояти репутацію компанії, захистити її від неблагочесних дій з боку конкурентів і посягань корумпованих чиновників.

Отже, організація архіву повинна бути основним завданням як у молодих, так і у досвідчених компаніях та підприємствах. Адже це зумовить підвищення контролю за виробництвом, систематизації та упорядкування документів, захист на юридичній основі.

Об'єктом дослідження є бізнес-архівознавство в системі архівної справи.

Предметом дослідження є історія виникнення, основні функції та сенс створення бізнес-архіву на підприємстві.

Мета дипломної роботи полягає у з'ясуванні на основі всебічного аналізу, узагальнення та критичного осмислення доступних джерел та наукових досліджень основних етапів виникнення бізнес-архівознавства в Україні та за кордоном.

Для досягнення поставленої мети ставляться такі **завдання**:

- з'ясувати стан наукового вивчення проблеми;
- дослідити ступінь репрезентативності та інформативності її джерельної бази;
- визначити методологічні основи роботи;
- вивчити історію виникнення бізнес-архіву як структури;
- дослідити післявоєнний етап існування архівної справи на підприємстві;
- з'ясувати місце архіву в умовах сучасного розвитку бізнесу;
- охарактеризувати структуру бізнес-архіву.
- визначити основні функції бізнес-архіву на підприємстві.

Хронологічні межі роботи охоплюють період з початку ХХ ст. – до сьогодення.

Територіальні рамки дослідження визначені межами сучасної території України, Російської імперії, Сполучених Штатів Америки.

Методологічною основою роботи є принципи історизму, об'єктивності, системності, науковості, які дозволяють з належною повнотою реконструювати тогочасні процеси й забезпечити вірогідність результатів

дослідження. Основними методами є аналіз, системний, хронологічний, порівняльно-історичний методи. Поєднання зазначених принципів і методів при опрацюванні теми стало методологічним фундаментом для отримання об'єктивних оцінок, обґрунтованих висновків і достовірних результатів, а отже – й розв'язання наукових завдань і досягнення кінцевої мети дослідження.

Наукова новизна представлена висвітленням та аналізом неопублікованих досі джерел, літератури щодо зародження бізнес-архіву, як структурної ланки підприємства.

Практичне значення дипломної роботи полягає у можливості використання її результатів та матеріалів при написанні узагальнюючих праць з історії архівної справи, а також з метою створення бізнес-архіву на підприємстві.

Апробація результатів дослідження. Результати дипломного дослідження пройшли апробацію на міжнародних та всеукраїнських конференціях:

- Пустовойтенко В. Роль архіву в управлінні приватною компанією на прикладі морської галузі // Повсякденне життя українського та польського населення у ХХ – ХХІ ст. «Ольвійський форум – 2020». Міжнародна наукова конференція. «Українсько-польські відносини: до 100-річчя підписання угоди Пілсудський - Петлюра»: тези. Миколаїв: Вид-во ЧНУ імені Петра Могили, 2020. С. 48-49.
- Пустовойтенко В. Бізнес-архів як допоміжний засіб в управлінні підприємством // «Могилянські читання – 2020». Всеукраїнська науково-практична конференція. «Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти»: тези. Миколаїв: Вид-во ЧНУ імені Петра Могили, 2020. С. 35–37.

Публікації:

- Юрій Котляр, Вадим Пустовойтенко. Інформаційні технології в бізнес-архіві // Acta De Historia & Politica: Saeculum XXI. 2020. Випуск 2.

Структура дипломної роботи. відповідає поставленій меті та визначеним завданням і складається зі вступу, трьох розділів основної частини (8 підрозділів), висновків, списку використаних джерел та літератури (74 позиції). Загальний обсяг дослідження становить 91 сторінка.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДОСЛІДЖЕННЯ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено об'єкт, предмет, мету, основні завдання, географічні та хронологічні межі, розкрито наукову новизну та практичне значення дослідження, апробацію основних одержаних результатів.

У **першому розділі «Стан наукової розробки проблеми»** розкрито історіографію теми, її джерельну базу та методологію. Розділ включає в себе три підрозділи.

У **підрозділі 1.1 «Історіографія дослідження»** визначено, що питання зародження та подальшого функціонування бізнес-архівів не достатньо розкрито у науковій літературі. Історіографію теми можна, умовно поділити на два типи 1) зарубіжна історіографія; 2) сучасна українська історіографія. Найбільший внесок у розвиток бізнес-архівознавства зроблено в дослідженнях американських авторів. Найпомітнішою подією стало створення в 1938 р. при Товаристві американських архівістів Комітету з бізнес-архівів, що став на довгі роки справжнім консультативним центром для бізнес-істориків і бізнес-архівістів США. Крім американців дослідженням бізнес-архівознавства займались також і російські архівісти. Соціалістична система, на відміну від капіталістичної, не давала змогу створювати приватне підприємство. Тому всі вони знаходились під прямим контролем держави, але це не означає, що для них не було характерним зберігати та пропагувати свою історію та визначні моменти. В Україні ситуація, зважаючи на історичні передумови, була такою, як і в Російській Федерації, але там після розпаду Радянського Союзу почалося активне дослідження закордонного досвіду у сфері бізнес-архівознавства та архівознавства в цілому. Україна, на жаль, не дуже цікавилась таким досвідом, якщо не зважати на окремі виключення. Проте сьогодні інтерес до бізнес-архівознавства починає прокидатись і можливо через декілька років і українці будуть використовувати бізнес-архіви.

У підрозділі 1.2 «Джерельна база дослідження» розглянуто джерельну базу роботи, яка складається з різноманітних за походженням, видами, ознаками і змістом документів та матеріалів, що дозволяють розкрити діяльність бізнес-архіву на території Російської імперії. Серед них неопубліковані джерела; опубліковані документи та матеріали; наративні джерела; матеріали періодичних видань. Вона використовувала приватні компанії для ведення справ у період з 1800 р. Банки були першими, хто активно використовував архів для зберігання документації про клієнтів та яку вони виробили самі. У Російській імперії бачимо велику кількість приватних підприємств та компаній, які використовували архів з точки зору бізнесу. На прикладі документів, які зберігаються в архіві, ми можемо дослідити діяльність бізнес-архіву. Комерційні підприємства 1800–1900-х рр. використовували архів для зберігання всієї виробленої документації і сьогодні ми можемо проаналізувати діяльність та життєвий цикл цих компаній. Тобто, дослідити історію миколаївського бізнесу, характерною рисою якого є прибережний статус та наявність порту, який використовували іноземці. Тому архівні фонди бізнес- та звичайних архівів, у яких зберігається інформація про роботу комерційних підприємств є важливим джерелом для будь-якого дослідника бізнесу.

У підрозділі 1.3 «Методологія та методи дослідження» показано, що складність і багатогранність теми передбачає реалізацію використання комплексу загальнонаукових (логічний, структурно-системний, стадіально-регіональний, аналіз, синтез, індукція, дедукція, метод зіставлення), конкретно-історичних (порівняльно-історичний, історико-генетичний, історико-типологічний), спеціально-історичних (проблемно-хронологічний, синхроністичний, методи історіографії та джерелознавчого дослідження) та міждисциплінарних (математично-статистичний) методів. Різноманіття методів дослідження, використаних при написанні роботи, дало можливість автору по-новому поглянути на проблематику досліджуваної теми.

У другому розділі «Історія виникнення бізнес-архіву» досліджено передумови діяльності та причини появи бізнес-архіву як структурної ланки підприємства. Розглянуті основні причини появи архіву на підприємстві труднощі та рішення, які були прийняті істориками, архівістами та компаніями, які створювали цей підрозділ. Сполучені Штати Америки стали батьківщиною бізнес-архіву, адже державні архіви не могли впоратись з об'ємами документації яку вела велика кількість компаній та підприємств.

У підрозділі 2.1 «Виникнення бізнес-архівознавства» розглянуто процес трансформації бібліотек та музеїв, які активно створювались на базі підприємств, у архіви. Найчастіше на базі великих підприємств створювались музеї, де зберігалась їх найважливіша історія. Пізніше з ростом кількості паперової документації у підприємства виникала потреба сортування, обробки та її зберігання. Державний архів не міг, у повному обсязі задовольнити ці потреби, тому деякі компанії почали створювати архіви як структурну ланку підприємства. Теоретичні розробки в галузі бізнес-архівів з'явилися в США, у зв'язку із ростом інтересу до історії підприємництва та оформлення її в спеціальну область знання. Те, що саме США першими у світі приступили до послідовного вивчення історії бізнесу та розробки принципів створення систем збереження бізнес-матеріалів у кожному підприємством, не є випадковим, в 1964 р. американський професор Ральф Хайді писав: «Протягом 200-літнього існування США ні одне політичне рішення, національно-визвольний рух, ніякі міжнародні конфлікти не можуть бути так повно і точно охарактеризовані Об'єднаними Штатами Америки, як бізнес-історія». У центрі вивчення історії бізнесу є американські підприємства з їх документальними джерелами, що дозволяють вивчити структуру окремих фірм, визначити їх еволюцію, процес укріплення (ослаблення) внутрішніх та зовнішніх економічних позицій у той чи інший період часу, визначити типологію власного оформлення різних компаній, виділити їх стратегічну и маркетингову політику.

Таким чином, історія становлення бізнес-архівів, як окремої ланки на підприємстві починається зі створення музеїв та бібліотек на їх базі. У 1943 р 80 американських компаній мали свої музеї. Діяльність університетів також дала поштовх для введення нового структурного підрозділу, та підготовки фахівця для нього. Створення в 1938 р. при Об'єднанні американських архівістів Комітету з питань бізнес-архівів, який на довгі роки став справжнім консультативним центром для бізнес-істориків та бізнес-архівістів США. Тому діяльність музеїв, бібліотек, американських університетів та Комітету з питань бізнес-архівів це фундамент, який послужив для подальшого створення та функціонування бізнес-архіву, як структурної ланки підприємства.

У підрозділі 2.2 «Бізнес-архівознавство після Другої світової війни» досліджено наступний етап розвитку архівної справи у бізнесі. Середина 40-х – кінець 60-х рр. ХХ ст. – новий етап у розвитку бізнес-архівів в США. Саме тоді стало очевидно, що ні Національний архів, ні бібліотеки університетів, ні промислові музеї не здатні зібрати і забезпечити збереження бізнес-джерел усіх американських компаній. У зв'язку з цим в 1945 р завідувач бібліотекою Гарвардського університету А. Коул опублікував в журналі «Історія економіки» статтю, в якій рекомендував фірмам самим організовувати архіви і зберігати свої історичні документи. Ці архіви створювалися фахівцями в галузі загальної історії. Класичний бізнес-архів був організований на фірмі в 1947 р першим в США бізнес-архівістом В. Оверманом. Останній був запрошений з державного історико-археологічного товариства провідною в шинній промисловості компанією на роботу, пов'язану з відбором цінних документів фірми і створенням історичного архіву. Це був перший приклад в США, коли адміністрація приватного підприємства вирішила організувати у себе архів, довіривши цю роботу не історику, а архівісту.

Після війни у істориків та й у звичайних людей постає питання про збереження інформації. Багато підприємств було знищено або вони просто перестали існувати, тому більшість підприємців починає цікавитись бізнес-

архівом. Адже, крім простого збереження історії такий підрозділ може систематизувати, сортувати та обробляти всю документацію, яка була створена на підприємстві. Крім того багато компаній, які пережили війну починають звертатись до тієї документації, яку вони зберегли та підвищувати таким чином свою популярність. Хтось повертався до старих правил ведення бізнесу, хтось наголошував на своєму віці і таким чином підвищував рівень довіри до своєї продукції і так далі. Потенціал бізнес-архіву виявився досить високим, особливо після 10–15 років існування підприємства.

У підрозділі 2.3 «Архів в умовах сучасного розвитку бізнесу» розглянуто, що бізнес-архів може принести підприємству сьогодні. З середини 80-х рр. ХХ ст. історія американських бізнес-архівів вступає в сучасний період свого розвитку. Перш за все він характеризується складанням певної, досить чіткої системи зберігання документальних бізнес-джерел, що включає такі рівні: 1) національний (колекція документів з американської бізнес-історії в Національному архіві США і бібліотеці Конгресу; 2) регіональний (бібліотеки і архіви, створені при університетах і наукових центрах в різних штатах і мають в своїх фондах джерела по бізнес-історії; 3) локальні спеціалізовані історичні бізнес-центри (наприклад, бібліотека і архів Гарвардського університету, Музей в Вільмінгтоні); 4) бізнес-архіви в приватних фірмах, на промислових підприємствах.

Крім того, наявність деякої завершеності вироблення структурно-функціональних принципів та методичних основних організацій архівів у фірмах. Сьогодні функціонування бізнес-архіву на підприємствах, як правило, складається з наступних складових: приміщення для архіву, обладнання, методи організації зберігання та принципи використання історичних документів архіву. Застосування тієї чи іншої архівної технології залежить від фінансових можливостей підприємств, кваліфікації співробітників, місця та ролі самого архівного підрозділу у структурі фірм. Рішення про доцільність зберігання кожного документа приймається після обов'язкової експертизи: настільки він цінний, щоб виправдати матеріальні

затрати, пов'язані з його зберіганням в архіві. Залишаються лише ті історичні джерела, які відображають основні напрямки діяльності адміністративних служб, показують еволюцію формування структур та функцій підприємств.

У третьому розділі «Структура та функції бізнес-архіву» досліджено основні функції та структуру архіву на підприємстві. Бізнес-архів може бути організований по децентралізованій або по централізованій системі відбору та збереження джерел, виходячи з встановленого на фірмі порядку робіт з документальними масивами.

У підрозділі 3.1 «Структура бізнес-архіву» розглянуто декілька типів архівів, які фірма може створити. При централізованій системі історичні матеріали підприємства розподіляються в частині зберігання між архівами його найбільш великих структурних підрозділів, складаючи в сукупності ретрофонд фірми. Як правило, це архіви дирекції, бухгалтерії, відділів: фінансово-економічного, по найму робітників і службовців, маркетингових досліджень і реклами, загального, наукових лабораторій і деяких інших.

Децентралізована система більш хаотична і зустрічається частіше в малих та середніх підприємствах або на ранніх етапах розвитку бізнес-архівів. Характеризується масовим прийманням документації на зберігання, та несе в собі функцію звільнення фірми від непотрібних у даний час документів.

Як правило, це архіви дирекції, бухгалтерії, відділів: фінансово-економічного, по найму робітників і службовців, маркетингових досліджень і реклами, загального, наукових лабораторій і інших. Склад документів кожного з них представлений характерними для цих підрозділів історичними джерелами. Архів дирекції, наприклад, містить матеріали, що відображають головні питання розвитку фірми. Це, перш за все, протоколи засідань адміністративної ради компанії, підсумкові оглядові звіти, програми і плани, розпорядження, внутрішні циркуляри та інструкції. Архів бухгалтерії включає: баланси, рахунки, розрахунки, бухгалтерські книги, що дають необхідну для вивчення діяльності підприємства фінансово-економічну

інформацію. Архів кадрової служби містить ретроспективні відомості про робітників і службовців компанії, матеріали по робочому законодавству, умовам і формам прийому на роботу, особисті справи, вказівки з техніки безпеки, документи щодо пенсійного законодавства, медичного страхування службовців, нормативи по заробітній платі. Архів маркетингової служби включає матеріали по комерційному і технічному розвитку фірми, прогнози, доповіді про стан ділового ринку та оцінки конкурентоспроможності підприємства. Архіви виробничих і наукових лабораторій представлені звітами про наукові роботи, лабораторних випробуваннях, проектної, конструкторської та технологічної документації, каталогами продукції, що випускається, патентними матеріалами.

У підрозділі 3.2 «Функції бізнес-архіву» розглянуто питання для чого створювались бізнес-архіви, та навіщо створювати їх зараз? Основною причиною їх створення була велика кількість паперових документів, які дуже часто просто заважали підприємству нормально працювати. Нездатність державних архівів прийняти весь масив цих документів та банальна необхідність їх систематизації. Після створення архіву на своїй базі підприємство, особливо якщо воно велике, може розраховувати не тільки на систематизацію, але і на опрацювання, і на подальше зберігання документів які воно виробило. Крім того сьогодні це може бути вигідно тим, що документація перестає бути паперовою, інформаційні технології дуже сильно і дуже активно впливають на наше життя, більшість документації уже переходить на електронній рівень. Але її все одно потрібно зберігати, систематизувати та обробляти. Ось чому бізнес-архів буде корисним сьогодні.

Для економічної історії безсумнівний інтерес представляють управлінські матеріали. Щоб писати історію підприємства, необхідні відомості про походження, структуру і розвиток первісного капіталу, реєстраційні документи, дозволи на організацію фірми, списки і картотеки акціонерів, договору і протоколи їх зборів, акти на відкриття філій та ін.

Еволюція підприємств детально відбивається в протоколах засідань рад генеральної адміністрації, підсумкових звітах про діяльність фірм за той чи інший проміжок часу. Безсумнівно, велике джерелознавче значення для вивчення історії фірми мають такі документи, як доповіді, бухгалтерські звіти і статистичні зведення. Саме в них слід шукати принципові рішення підприємств зі зміни своєї економічної політики, розширення виробництва, напрямками фінансової діяльності, руху капіталу. Промислові архіви як частина загального бізнес-архіву представляють головним чином інтерес для вивчення історії прикладної науки, техніки і виробництва.

У **висновках** обґрунтовано теоретичні узагальнення й нові підходи до вирішення наукових проблем, які стосуються питань збирання, систематизації, обробки та зберігання документів, як паперових так і електронних.

Основні результати дослідження зводяться до таких положень:

1. Дослідженням бізнес-архіву займалась велика кількість науковців у світі. Це показує зацікавленість людей до своєї власної історії та бажання дізнатися, чому їх історія склалась саме так. Для американців вся їх історія – це історія бізнесу, тому вони першими почали досліджувати та покращувати бізнес. Передаючи знання за допомогою архіву вони занотували історію створення, процвітання та занепаду більшості компаній, які існували в Сполучених Штатах Америки.

2. Радянські дослідники також зробили важливий внесок у дослідження бізнесу, але ми повинні розуміти історичні умови, в яких він розвивався. Комуністичний лад ніколи не мав на увазі приватне підприємство. Всі компанії у Радянському Союзі були підпорядковані державі, проте незважаючи на це, їх документація також зберігалась та використовувалась. На перших етапах розвитку бізнес-архіву в США вся підприємницька документація зберігалась державними архівами. І якщо там такий архів еволюціонував в окрему ланку на підприємстві, або навіть приватне

підприємство, то в Радянському Союзі він залишився на етапі підпорядкування державі.

3. В Україні ситуація, зважаючи на історичні передумови, була такою, як і в Російській Федерації, але там після розпаду Радянського Союзу, почалося активне дослідження закордонного досвіду у сфері бізнес-архівознавства та архівознавства в цілому. Україна, на жаль, не дуже цікавилась таким досвідом, якщо не зважати на окремі виключення. Проте сьогодні інтерес до бізнес-архівознавства починає прокидатись.

4. Можна побачити велику кількість документації різних компаній та підприємств, яка зберігається в Державному архіві Миколаївської області. У Російській імперії бачимо велику кількість приватних підприємств та компаній, які використовували архів з точки зору бізнесу. На прикладі документів, які зберігаються в архіві, ми можемо дослідити діяльність бізнес-архіву. Комерційні підприємства 1800–1900-х рр. використовували архів для зберігання всієї виробленої документації і сьогодні ми можемо дослідити діяльність та життєвий цикл цих компаній. Тобто дослідити історію миколаївського бізнесу, характерною рисою якого є прибережний статус та наявність порту, який використовували іноземці. Тому архівні фонди бізнес-та звичайних архівів, в яких зберігається інформація про роботу комерційних підприємств, є важливим джерелом для будь-якого дослідника бізнесу.

5. Історія становлення бізнес-архівів, як окремої ланки на підприємстві починається зі створення музеїв та бібліотек на їх базі. У 1943 р 80 американських компаній мали свої музеї. Діяльність університетів також дала поштовх для введення нового структурного підрозділу, та підготовки фахівця для нього. Створення в 1938 р. при Об'єднанні американських архівістів Комітету з питань бізнес-архівів, який на довгі роки став справжнім консультативним центром для бізнес-істориків та бізнес-архівістів США. Тому діяльність музеїв, бібліотек, американських університетів та Комітету з питань бізнес-архівів це фундамент, який послужив для

подальшого створення та функціонування бізнес-архіву, як структурної ланки підприємства.

б. Бізнес-архів по своїй структурі максимально схожий на звичайний, традиційний архів. Основною відмінністю є характер документів, які здаються в них. Якщо традиційний архів приймає більшість документів, які до нього приносять то архів на підприємстві не може дозволити собі такі кількості тому відбирається лише основна інформація. Це наприклад, документи про створення фірми, перші угоди, відомості про людські ресурси, річні та місячні звіти і т. д. Крім того, бізнес-архів активно працює з документацією фірми, структурною частиною якої він є, постійно опрацьовуючи він звільняє її потік полегшуючи роботу підприємства в цілому.

Основними рекомендаціями для створення бізнес-архіву на підприємстві є:

- Перш за все потрібно визначити який архів це буде. Якщо фірма велика і вона може дозволити собі: площі для архіву, людей для роботи, а також обладнання то можна створити централізований архів. Якщо це невелика компанія, або вона не хоче сильно перейматись роботою ще однієї структурної ланки то вибір за децентралізованим.
- Поступово інформаційна документація витісняє паперову, тому непоганим варіантом буде створення електронного сховища інформації (бази даних). Це також залежить від фірми, якщо більше електронної документації сховище для паперів можна не створювати.
- Не створювати електронне сховище не вийде. Сьогодні існує не дуже багато підприємств, які не користуються комп'ютером томе електронне сховище краще створити одразу.
- Компанії потрібне місце розміщення архіву. Воно залежить від неї самої, якщо це велике підприємство площа сховища повинна бути більшою ніж для середнього, враховуючи кількість документації, яку вони виробляють кожного дня.

- Фірма може створити бізнес-архів в будь-який момент але істотну користь він буде приносити після 20-25-ти років її існування.
- Гарним рішенням буде запросити на роботу архівіста або історика та проконсультуватись з директором звичайного архіву перш ніж діяти.

АНОТАЦІЯ

Пустовойтенко В. В. Бізнес-архівознавство та формування бізнес-архівів. – На правах рукопису.

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2021.

Бізнес-архів – це структурний підрозділ компанії, який відповідає за її документи впродовж усього їх життєвого циклу від створення до повторного використання, впроваджує нові інформаційні технології, працює на підставі принципів економічності й ефективності.

Об'єктом дослідження є бізнес-архівознавство в системі архівної справи.

Предметом дослідження є історія виникнення, основні функції та сенс створення бізнес-архіву на підприємстві.

Мета дипломної роботи полягає у з'ясуванні на основі всебічного аналізу, узагальнення та критичного осмислення доступних джерел та наукових досліджень основних етапів виникнення бізнес-архівознавства в Україні та за кордоном.

Для досягнення поставленої мети ставляться такі завдання:

- з'ясувати стан наукового вивчення проблеми;
- дослідити ступінь репрезентативності та інформативності її джерельної бази;
- визначити методологічні основи роботи;
- вивчити історію виникнення бізнес-архіву як структури;
- дослідити післявоєнний етап існування архівної справи на підприємстві;
- з'ясувати місце архіву в умовах сучасного розвитку бізнесу;
- охарактеризувати структуру бізнес-архіву.
- визначити основні функції бізнес-архіву на підприємстві.

Архів на підприємстві містить автентичну й доказову інформацію про комерційну діяльність підприємства. Тому, такий архів може служити відмінним доказом законності в діяльності організації при різноманітних перевірках і в ході можливих судових розглядів.

Ключові слова: бізнес, архів, Національний архів США, Музейна асоціація США, Товариство американських архівістів, Комітету бізнес записів, Гарвардський університет, бізнес-документація.

SUMMARY

Pustovoitenko V. V Business archival science and formation of business archives. – On the rights of manuscript.

Thesis for a master's degree. Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2021.

The business archive is a structural subdivision of the company, which is responsible for its documents throughout their life cycle from creation to reuse, introduces new information technologies, works on the basis of the principles of economy and efficiency.

The object of research is business archival science in the system of archival business.

The subject of research is the history of origin, the main functions and meaning of creating a business archive at the enterprise.

The purpose of the thesis is to clarify on the basis of a comprehensive analysis, generalization and critical reflection of available sources and research of the main stages of business archival science in Ukraine and abroad.

To achieve this goal the following tasks are set:

- to find out the state of scientific study of the problem;
- to investigate the degree of representativeness and informativeness of its source base;
- determine the methodological basis of work;
- study the history of the business archive as a structure;

- to investigate the post-war stage of the existence of archival business at the enterprise;
- to find out the place of the archive in the conditions of modern business development;
- describe the structure of the business archive.
- identify the main functions of the business archive at the enterprise.

The archive at the enterprise contains authentic and evidential information about the commercial activity of the enterprise. Therefore, such an archive can serve as an excellent proof of legality in the activities of the organization during various inspections and in the course of possible legal proceedings.

Keywords: business, archive, National Archives of the United States, Museum Association of the United States, Society of American Archivists, Business Records Committee, Harvard University, business documentation.